Dosarul nr. 2a-2924/23 (dosar electronic 2-22035273-02-2a-02082023)
Judecătoria Ungheni, judecător Constantin Chilian

D E C I Z I E

mun. Chișinău 18 ianuarie 2024

Colegiul civil, comercial
și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău
Președintele ședinței, judecător Ana Panov
Judecătorii Viorica Mihaila și Vitalie Cotorobai

examinând, în şedinţă de judecată publică, apelul declarat de apelului declarat de avocatul Beruceașvili Andrei, în interesele reclamantei S.C. „COMSALES GRUP" S.R.L., împotriva hotărârii Judecătoriei Ungheni din 3 ianuarie 2023, pronunțată în cadrul cauzei civile intentată la cererea de chemare în judecată, examinată în procedura scrisă a cererilor cu valoare redusă, înaintată de S.C. „COMSALES GRUP" S.R.L. către Gorincioi Mihail cu privire la restituirea îmbogățirii fără justă cauză și compensarea cheltuielilor de judecată, prin care acțiunea a fost respinsă, -

c o n s t a t ă :

La 15 martie 2022 S.C. „COMSALES GRUP" S.R.L., în persoana administratorului Cupcea Andrei, s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Gorincioi Mihail, solicitând încasarea din contul pârâtului în beneficiul său suma de 87359,24 lei cu titlu de restituire îmbogățirii fără justă cauză și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat, că S.C. „COMSALES GRUP" S.R.L. a cumpărat de la pârât și intervenient accesoriu un teren, situat în mun. Ungheni, str. Alessandro Bernardazzi, nr. 19. Conform înțelegerii avute, reclamantul urma să achite prețul în mărime de 1856890,76 MDL. Contabilitatea reclamantului din greșeală a achitat pârâtului în contul vânzării bunurilor imobile suma de 1944250 MDL, luând ca baza pct. 3 din contractul de vânzare- cumpărare, fără a ține cont de prevederile art. 90 și 90/1 Cod fiscal.

Se mai menționează în cererea de chemare în judecată, că faptul transferării sumei de 1944250,00 lei se confirmă prin Ordinul de plată nr. 2922 din 12 august 2020. Totodată în temeiul art. 90 - 90/1 Cod fiscal, reclamantul a transferat în bugetul de stat cu titlu de achitare impozitului pe venit de la sursa de plată pentru pârât suma totală de 87359,24 MDL.

Reieșind din art. 1979 alin. (1) din Codul civil, reclamantul a considerat că suma de 87359,24 MDL constituie o îmbogățire fără justă cauză a pârâtului și urmează a fi restituită de pârât.

Susține reclamantul, că pârâtul a acționat cu rea-credință, deoarece el a cunoscut prețul real de vânzare al bunului său imobil în mărime de 1856890,76 MDL.

Cu privire la recipisa prezentată de pârât, reclamantul a afirmat că administrația sa nu a eliberat niciodată un asemenea act, iar copia anexată la dosar constituie o probă falsă. De altfel, recipisa mai avea o propoziție în final cu următorul conținut - *ne asumăm responsabilitatea de a nu solicita suma respectivă până la 31 martie 2021*.

La cererea de chemare în judecată reprezentantul pârâtului Gorincioi Mihail și intervenientului accesoriu Gorincioi Valentina, avocatul Echim Tudor a prezentat referință, prin care și-a exprimat dezacordul cu argumentele expuse în acțiune, solicitând respingerea acesteia, totodată menționând faptul, că administratorul reclamantului, dl Gorincioi Mihail l-a rugat pe pârât să semneze actul de achiziție seria AE nr. 456873 din 12 august 2020, deoarece era necesar de întocmit la achiziția mărfurilor de la persoanele fizice, pentru reflectarea lor în contabilitate. Actul a fost semnat în luna septembrie 2020. Pentru a se asigura, pârâtul a insistat ca reclamantul să se elibereze o recipisă, prin care să nu ceară suma de 87359,24 MDL, achitată în bugetul de stat. Administratorul a dat o asemenea recipisă a cărei original nu s-a păstrat, existând doar o poză de pe ea.

Consideră, că reclamantul a acționat cu rea-credință, deoarece s-a adresat la ei abia peste 1 lună de la semnarea contractului și transferului bănesc, inclusiv plata la bugetul de stat a avut loc abia la 8 septembrie 2020. Totodată, aceștia au afirmat că reclamantul nu a oferit niciun motiv pentru care au achitat impozitul pe venit dacă taxa respectivă trebuia achitată de pârât. Pe baza acestor împrejurări, pârâtul și intervenientul accesoriu a considerat că ei nu s-au îmbogățit nejustificat, deoarece persoana dezavantajată și-a dat consimțământul în mod liber și fără eroare de a suferi dezavantajul. Mai mult, ei se bucură de bună- credință în aceste raporturi.

Cauza a fost examinată în procedura scrisă a cererilor cu valoare redusă.

Prin hotărârea Judecătoriei Ungheni din 3 ianuarie 2023 acțiunea a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată.

În motivarea soluției sale instanța de fond a reținut, că reclamantul și-a dat consimțământul în mod liber și fără eroare de a plăti suma bănească în mărime de 87359,24 MDL în bugetul de stat, respectiv la caz nu există un raport obligațional între reclamant și pârât conform căruia ultimul ar fi obligat să restituie suma bănească în mărime de 87359,24 MDL. În același timp, reclamantul nu a demonstrat că suma de 87359,24 MDL constituie un dezavantaj în sensul art. 1985 din Codul civil.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 12 ianuarie 2023 avocatul Beruceașvili Andrei, acționând în numele și interesele reclamantei S.C. ,,COMSALES GRUP”S.R.L., în baza mandatului avocațial nr.***** din 14.07.2022, /prin intermediul oficiului poștal/ a contestat cu apel hotărârea primei instanțe,

solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă integral acțiunea.

Prin încheierea Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2023, în corespundere cu art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă, nu s-a dat curs cererii de apel declarată de avocatul Beruceașvili Andrei, acționând în numele și interesele reclamantei S.C. „COMSALES GRUP"S.R.L., din motivul necorespunderii acesteia prevederilor art. art. 364 şi 365 Cod de procedură civilă, fiind acordat părții apelante termen calculat din data comunicării încheierii, pentru a prezenta cererea de apel întocmită conform cerințelor legale și anexarea dovezii achitării taxei de stat. Concomitent s-a explicat, că în caz dacă nu vor fi lichidate neajunsurile indicate în încheiere în termenul acordat, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită. În interiorul termenului acordat de instanța de apel, partea apelantă, a făcut dovada înlăturării neajunsurilor expuse de instanța de apel în încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel. Urmare a acestui fapt, prin încheierea instanței de apel din 2 noiembrie 2023, cererea de apel depusă de avocatul Beruceașvili Andrei, acționând în numele și interesele reclamantei S.C. „COMSALES GRUP"S.R.L. a fost acceptată pentru examinare, cu intentarea procedurii în apel.

În motivarea apelului reprezentantul părții a indicat aceleași motive de fapt și de drept din referința prezentată în prima instanță, completând că, instanţa de fond a examinat pricina civilă neobiectiv, unilateral fără a constata corect circumstanţele adevărate a cauzei.

În acest context susține partea, că motivaţia instanţei de fond referitor la respingerea acţiunii este bazată pe faptul, că de către instanţa a fost reţinută ca fiind veridică probă prezentată de către intimat în forma de recipisă, chipurile întocmită de administratorul S.C. „COMSALES GRUP"S.R.L. S.R.L.

Menționează în acest sens, că recipisă cu astfel de conţinut de către administraţia S.C. „COMSALES GRUP"S.R.L. niciodată nu a fost întocmită, iar copia prezentată la materialele cauzei constituie o probă falsă.

Susține partea apelantă, că la referinţa prezentată de către reprezentantul intimatului a fost anexată o copia autentificată a „recipisei", fără dată întocmită chipurile de administratorul S.C. „COMSALES GRUP"S.R.L., Cupcea Andrei. Ţinând cont de faptul, că copia recipisei a fost autentificată sub propria răspundere de avocatul Echim Tudor, se constată că intimatul dispunea de originalul acestei recipise. Recipisă a fost întocmită numai într-un exemplar şi se păstra numai la intimat. Altfel, reprezentantul intimatului, ca avocat, nu avea drept să autentifice această copie.

În această ordine de idei a menționat partea, că prin prezentarea probei false intimatul a avut ca scop inducere în eroare a instanţei de judecată referitor la circumstanţele încheierii contractului de vânzare-cumpărare la 11 august 2020, iar pentru a dovedi acest fapt consideră să este obligatoriu să fie prezentat originalul recipisei. Intimatul a prezentat fotocopie a recipisei şi discul cu fotografie a recipisei,

care însă nu permite stabilirea conținutului veridic al acestei recipisei şi verificare dacă în conţinutul recipisei au fost introduse careva modificări.

Consideră, că instanţa de fond în motivarea soluţiei greşit a reţinut ca fiind admisibilă probă cu ,,copia recipisei" prezentată de către intimat în susţinerea poziţiei.

La fel susține, că este absurdă poziţia instanţei de fond, precum că apelantul nu a înaintat cerere privind declararea probei ca fiind falsă, în ordinea art. 227 Cod de procedura civilă, or o astfel de cerere a fost depusă în instanţa de judecată, iar prin prisma prevederilor art. 227 alin. (2) Cod de procedura civilă, instanţa nu avea posibilitate să dispună efectuarea expertizei, or ,,recipisa" a fost prezentată în copie şi este evident faptul că expertiza grafologică/grafoscopică în baza copiei documentului nu poate fi efectuată.

Se mai menționează în cererea de apel, că suma de 87359,24 lei constituie o îmbogăţire fără justă cauză a intimatului şi urma să fie restituită de intimatul Gorincioi Mihail apelantului S.C. ,,COMSALES GRUP"S.R.L.

Consideră, că intimatul Gorincioi Mihail a acţionat în coraport cu S.C. ,,COMSALES GRUP" S.R.L. cu rea-credinţă, or cunoştea foarte bine că urmează să primească pentru vânzarea bunurilor imobile suma de 1856890,76 lei, fapt consemnat personal în Actul de achiziţie a mărfurilor seria AE nr. 456873 din 12 august 2020.

A mai competat, că instanţa de judecată absolut arbitrar a reţinut, că Actul de achiziţie a mărfurilor seria AE nr. 456873 din 12 august 2020 de fapt a fost încheiat la data de 20 septembrie 2020. În acest sens instanţa a reţinut absolut declarativ poziţia intimatului Gorincioi Mihail, care nu a contestat Actul de achiziţie a mărfurilor seria AE nr. 456873 din 12 august 2020.

În această ordine de idei a subliniat, că Actul de achiziţie a mărfurilor seria AE nr. 456873 din 12 august 2020 este ace de evidență contabilă valabil, care produce efecte juridice pentru ambele părţi, cum pentru vânzător/intimat, atât şi pentru cumpărător/apelant. Astfel, în temeiul art. art. 90 - 90/1 Cod fiscal RM a îndeplinit obligaţia fiscală şi a achitat în bugetul de stat impozitul pe venit care urma să fie reţinut din sursa de plată pentru intimat. Totodată conform condiţiilor Contractului de vânzare-cumpărare nr. 1-15 din 11 august 2020 părţile nu au stabilit, că impozitul de venit urma să fie achitat de către cumpărător/apelant, astfel suma de 87359,24 lei constituie o îmbogăţire fără justă cauză a intimatului şi urma să fie restituită.

La cererea de apel declarată partea intimată Gorincioi Mihail nu a prezentat referință și nu și-au expus opinia vis-a-vis de problema dedusă judecății.

Analizând motivele invocate în cererea de apel, studiind materialele pricinii, Colegiul consideră necesar de a admite apelul declarat și a casa hotărârea instanței de fond și trimiterea pricinii spre rejudecare în primă instanță, din următoarele motive.

Termenul de declarare a apelului.

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului

hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Reprezentantul apelantei S.C. „COMSALES GRUP” S.R.L., avocatul Beruceașvili Andrei a depus apelul la data de 12 ianuarie 2023, împotriva hotărârii Judecătoriei Ungheni, dispozitivul căreia a fost pronunțat la 3 ianuarie 2023, astfel se constată apelul declarat în termen.

Cadrul legal pertinent aplicabil speței.

În conformitate cu art. 385 lit. d) Cod de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul, să caseze hotărârea primei instanțe și să trimită pricina spre rejudecare în primă instanță doar în cazul în care s-au încălcat temeiurile prevăzute la art. 388 alin. (1) lit. lit. d) și i) Cod de procedură civilă. La solicitarea participanților la proces, instanța de apel poate trimite pricina spre rejudecare în prima instanță în cazul prevăzut la art. 388 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă.

În temeiul art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

În conformitate cu prevederile art. 373 Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei. Concomitent, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conținutul celor relatate Colegiul reține, că sarcina instanței de apel derivă reieșind din dispozițiile art. 373 Cod de procedură civilă, în condițiile în care instanța de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii în raport cu concluziile reținute de către aceasta.

Colegiul reține că instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze la însușirea

motivelor instanței inferioare (HirroBalani contra Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis vs Grecia nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43).

În conformitate cu prevederile art. 276[2] Cod de procedură civilă, dacă valoarea cererii în cauzele de încasare a unei sume de bani nu depăşeşte 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanţei, fără a se lua în considerare dobînzile, penalităţile, cheltuielile de judecată şi alte venituri accesorii, această cerere se examinează ca cerere cu valoare redusă. Procedura reglementată de prezentul capitol nu se aplică în materie fiscală, vamală sau în cazul răspunderii pentru prejudiciul cauzat de o autoritate publică ori de o persoană cu funcţie de răspundere şi al răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile ilegale ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanţelor de judecată, precum şi în cazul litigiilor cu privire la drepturile nepatrimoniale. Dispoziţiile prezentului cod privind procedura contencioasă se aplică la examinarea cererilor cu valoare redusă în măsura în care dispoziţiile prezentului capitol nu prevăd altfel.

Potrivit prevederilor art. 276[3] Cod de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părţi de a examina cererea în şedinţă publică. Judecătorul poate să respingă o astfel de solicitare în cazul în care consideră că, ținând cont de împrejurările cauzei, nu sânt necesare dezbateri publice. Respingerea se dispune printr-o încheiere motivată care poate fi atacată odată cu fondul. În termen de 30 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată şi a înscrisurilor anexate, inclusiv în cazul comunicării prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, pârâtul prezintă instanţei judecătoreştişi reclamantului o referinţă, precum şi copii de pe înscrisurile necesare. Pârâtul poate depune o cerere reconvenţională în condiţiile art. art. 172 şi 173 Cod de procedură civilă, doar dacă valoarea acţiunii reconvenţionale nu depăşeşte valoarea admisibilă şicondiţiile legale de exercitare a cererii iniţiale cu valoare redusă. Dacă din materialele cauzei rezultă că cererea nu poate fi examinată în ordinea stabilită pentru cererile cu valoare redusă, judecătorul, prin încheiere motivată care poate fi atacată odată cu fondul, dispune examinarea cauzei în ordine generală. În acest caz, prevederile prezentului capitol sânt inaplicabile.

Potrivit prevederilor art. 276[4] Cod de procedură civilă, instanţa soluţionează cauza şi adoptă dispozitivul hotărârii într-un termen de cel mult 6 luni de la data depunerii cererii. Dacă, după ce i s-au comunicat cererea de chemare în judecată şi înscrisurile anexate, pârâtul nu depune referinţă, soluţionarea cererii se face în baza materialelor anexate la dosar. Hotărârea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanţei judecătoreştişi se comunică participanţilor la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor. Hotărârea judecătorească poate fi atacată cu apel, care se examinează în condiţiile prezentului cod. Deciziile instanţei de apel nu se supun recursului, fiind definitive şi irevocabile de la pronunţare.

Articolul 5 alin. (1) Cod de procedură civilă declară, că orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru aşi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

În conformitate cu prevederile art. 1979 alin. (1) Cod civil, dacă o persoană obține o îmbogățire nejustificată (persoană îmbogățită) care se atribuie la dezavantajul suferit de o altă persoană (persoană dezavantajată), ea este obligată față de persoana dezavantajată să restituie îmbogățirea.

Totodată, în corespundere cu prevederile art. 65 alin. (1)-(5) Cod de procedură civilă, orice persoană interesată poate interveni într-un proces ce se desfăşoară între alte persoane. Intervenţia este în interesul propriu când intervenientul invocă un drept al său asupra obiectului litigiului sau un drept legat de acesta. Dacă se constată că există persoane care pot să își declare propriile pretenţii asupra obiectului litigiului între părţile iniţiale, instanţa este obligată să înştiinţeze persoanele în cauză despre procesul pornit şi să le explice dreptul lor de a interveni în proces prin înaintarea unei acţiuni. Intervenientul principal poate interveni în proces până la închiderea dezbaterilor judiciare în primă instanţă, înaintând acţiunea către una sau către ambele părţi în modul prevăzut de prezentul cod. Intervenientul principal are drepturi şi obligaţii de reclamant. Cererea de intervenţie principală se întocmeşte conform cerinţelor prevăzute pentru cererea de chemare în judecată. În cazul în care constată că acţiunea intervenientului principal nu se raportă la obiectul litigiului, instanţa pronunţă o încheiere prin care respinge examinarea concomitentă a acţiunii intervenientului principal cu acţiunea iniţială a reclamantului. În astfel de cazuri, intervenientul principal nu decade din dreptul de a cere intentarea unui proces pe baze generale. Încheierea prin care instanţa respinge examinarea concomitentă a acţiunii intervenientului principal cu acţiunea iniţială a reclamantului poate fi atacată cu recurs. Examinarea recursului nu afectează continuitatea şedinţei de judecată, însă până la pronunţarea deciziei instanţei ierarhic superioare se amină pledoariile. Dacă încheierea judecătorească prin care este respinsă cererea persoanei interesate de a interveni în proces în calitate de intervenient principal a fost casată, instanţa reia examinarea cauzei de la pregătirea cauzei pentru dezbateri judiciare.

Conform dispoziţiilor art. 67 Cod de procedură civilă, persoana interesată într-un proces pornit între alte persoane, poate interveni în el alături de reclamant sau de pârât până la închiderea dezbaterilor judiciare în prima instanţă, dacă hotărârea pronunțată ar putea să influenţeze drepturile sau obligaţiile lui faţă de una din părţi. Pentru a interveni în proces, intervenientul depune o cerere în care demonstrează interesul intervenţiei, indicând cărei părţi i se va alătura. Copia de pe cerere se înmânează ambelor părţi. Intervenientul accesoriu poate fi introdus în proces şi la cererea uneia dintre părţi sau din oficiul instanţei.

În acord cu prevederile 69 alin. (1) Cod de procedură civilă, dacă, în urma pronunţării hotărârii, partea în proces obţine un drept faţă de intervenientul accesoriu sau acesta poate înainta pretenţii împotriva ei, partea interesată este obligată să-l

înştiinţeze despre pornirea procesului şi să prezinte în judecată un demers, solicitând introducerea lui în proces.

În conformitate cu art. 185 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, judecătorul, în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, soluţionează problema intervenirii în proces a coreclamanţilor, copârâţilor şi intervenienţilor.

Starea de fapt constatată. Concluziile și aprecierea instanței de apel.

Din probatoriul administrat în speță Colegiul a stabilit că la data de 15 martie 2022 S.C. ,,COMSALES GRUP" S.R.L., în persoana administratorului Cupcea Andrei, s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Gorincioi Mihail, solicitând încasarea din contul pârâtului în beneficiul său suma de 87359,24 lei cu titlu de restituire îmbogățirii fără justă cauză și compensarea cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu examinarea cauzei prima instanța a ajuns la concluzia netemeiniciei acțiunii înaintate de S.C. ,,COMSALES GRUP" S.R.L.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 12 ianuarie 2023 reprezentantul reclamantei S.C. ,,COMSALES GRUP"S.R.L., avocatul Beruceașvili Andrei a contestat cu apel hotărârea primei instanțe, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă integral acțiunea.

Verificând legalitatea hotărârii contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz şi criticile aduse în cererea de apel, Completul consideră că soluția instanței de fond a fost adoptată cu încălcarea normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 388 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanţa a soluţionat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces.

În conformitate cu art. 185 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, judecătorul, în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, soluţionează problema intervenirii în proces a coreclamanţilor, copârâţilor şi intervenienţilor.

Iar, art. 62 alin. (1)-(3) din Codul de procedură civilă, prevede că coparticiparea procesuală este obligatorie dacă examinarea cauzei implică soluţionarea chestiunii cu privire la drepturile sau obligaţiile mai multor reclamanţi şi/sau pîrîţi atunci cînd obiectul litigiului îl constituie drepturile şi obligaţiile comune ale mai multor reclamanţi sau pîrîţi; drepturile şi obligaţiile reclamanţilor sau pîrîţilor decurg din aceleaşi temeiuri de fapt sau de drept. Ca urmare a constatării temeiurilor coparticipării procesuale obligatorii, instanţa judecătorească va înştiinţa, din oficiu sau la cererea participanţilor la proces, pe toţi coreclamanţii şi copîrîţii despre posibilitatea de a interveni în proces. 6 Încheierea judecătorească prin care este respinsă cererea participantului la proces privind înştiinţarea coparticipantului poate fi atacată odată cu fondul cauzei. În cazul existenţei temeiurilor prevăzute la alin. (1), orice persoană are dreptul să solicite intervenirea în proces în calitate de coreclamant sau copârât.

După cum s-a stabilit, la data de 11 august 2020 între reclamantul/apelant S.C. ,,COMSALES GRUP”S.R.L., în calitate de ,,cumpărător” și pârâtul/intimat Gorincioi Mihail și intervenientul accesoriu Gorincioi Valentina, în calitate de ,,vânzători” a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr. 1-15, autentificat notarial de notarul Scaleţchi Constantin, conform căruia pârâții au vândut terenul pentru construcții cu suprafața de 0,7900 ha, nr/cadastral 9201104534, cu părțile componente amplasate pe acest teren: construcție cu suprafața de 564 m.p., nr. cadastral 920110453401, situate în mun. Ungheni, str. Alessandro Bernardazzi, 19.

La fel Colegiul a stabilit, că reclamantul/apelant S.C. ,,COMSALES GRUP” S.R.L., în cererea de chemare în judecată a solicitat încasarea din contul pârâtului Gorincioi Mihail a sumei de 87359,24 MDL cu titlu de restituire îmbogățirii fără justă cauză, care au fost achitați de prima la bugetul de stat cu titlu de achitarea impozitului pe venit de la sursa de plată pentru pârâtul Gorincioi Mihail.

De asemenea, potrivit materialelor pricinii Colegiul atestă că instanța de fond la examinarea actualei pricinii nu a identificat toate persoanele vizate și interesate în proces și, anume notarul public Scaleţchi Constantin, care în cauze de acest gen urmează să participe în calitate de intervenient accesoriu, ceea ce denotă încălcarea normelor de drept procedural. Conjunctura descrisă supra profilează faptul, că instanța de fond nu a exercitat un control judiciar complet, în fapt și în drept și, ca consecință, a interpretat și aplicat în mod incorect normele de drept procedural pertinente speței, fapt ce a succedat adoptarea unei soluții greșite.

În conformitate cu art. 26 alin. (4) Cod de procedură civilă, egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă. Judecarea în mod echitabil a cauzei, conform prevederilor Convenției și a jurisprudenței CtEDO, presupune judecarea cauzei cu respectarea principiului contradictorialității, al dreptului la apărare și al egalității depline a părților în proces.

Astfel, în cauzele Dombo Beheer B.V. vs Olanda (27 octombrie 1993), Ankerl v. Elveţia (23 octombrie 1996) și De Haes şi Gijsels v. Belgia (24 februarie 1997), Curtea a statuat că dreptul la un proces echitabil, implică și principiul egalității armelor, ceea ce presupune că fiecare parte să obțină posibilitatea rezonabilă de a-și prezenta cauza în condiții care să nu o plaseze într-o situație net dezavantajată în raport cu adversarul său, iar între părți să se mențină un echilibru corect.

Colegiul notează că neantrenarea în proces a persoanelor, atunci când prin judecarea cauzei și mai ales prin efectul executării hotărârii judecătorești se pot aduce atingere intereselor acestora, reprezintă o violare vădită a dreptului la un proces echitabil, garantat de art. 6 CEDO ce constituie temei legal necondiționat, de sine stătător și invocat din

oficiu de casare a hotărârii cu trimiterea cauzei la rejudecare în prima instanță.

Mai mult, în contextul prevederilor art. 372 alin. (3) Cod de procedură civilă, în apel nu se poate schimba calitatea procedurală a părților, temeiul sau obiectul acțiunii și nici nu pot fi înaintate noi pretenții. Or, actele de procedură privind pregătirea cauzei pentru dezbaterile judiciare reprezintă mijloacele juridice specifice puse de legiuitor la dispoziția instanței de judecată.

Pornind de la faptul că în instanța de apel nu poate fi schimbată calitatea procedurală a părților, respectiv nu poate fi soluționată problema intervenirii în proces a altor persoane, motiv pentru care se impune rejudecarea cauzei în prima instanță, or, încălcarea admisă de către primă instanță necesită a fi elucidată și corectată la rejudecarea cauzei.

La fel, Colegiul conchide, datorită modului de derulare a procesului, argumentelor și motivelor prezentate și invocate de părți, Colegiul conchi9de despre incorectitudinea procedurii în care a derulat procesul și, anume, procedura scrisă, în lipsa părților. Or, Colegiul atestă că cauza, în circumstanțele expuse, nu poate fi soluționată în procedura scrisă, după cum a procedat instanța de fond, moment care la fel impune necesitatea restituirii pricinii la rejudecare, pentru a fi examinată în procedură generală, contencioasă.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că prima instanță a examinat cauza cu încălcarea normelor de drept procedural, admițând erorile procedurale enunțate, care nu pot fi corectate de către instanța de apel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău reiterează concluzia de a admite apelul, de a casa integral hotărârea primei instanțe și de a trimite cauza spre rejudecare în aceiași instanță, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de fond, pentru a concluziona sub aspectul temeiniciei/netemeiniciei acțiunii, urmează să întreprindă, în corespundere cu prevederile art. 185 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, măsuri în vederea atragerii în proces a tuturor persoanelor a căror interese legitime se aduc atingere prin judecarea litigiului în speță, să verifice cerințele prin prisma argumentelor și probelor atât a părții reclamante, cât și a părților pârâte, rezultând din prevederile art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, conform căruia instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, ca în consecință soluția adoptată să fie certă și coerentă. Caracterul peremptoriu al concluziei instanței de judecată, urmează a fi stabilit în coraport cu circumstanțele cauzei, probele administrate și cercetate și normele de drept material aplicabile raportului litigios.

Reieșind din cele relatate și în conformitate cu prevederile art. art. 276^4, 385 lit. d) și 388-390 Cod de procedură civilă Colegiul, -

d e c i d e :

Admite apelul declarat de avocatul Beruceașvili Andrei, în interesele reclamantei S.C. „COMSALES GRUP” S.R.L.

Casează hotărârea Judecătoriei Ungheni din 3 ianuarie 2023 pronunțată în cadrul cauzei civile intentată la cererea de chemare în judecată, examinată în procedura scrisă a cererilor cu valoare redusă, înaintată de S.C. „COMSALES GRUP” S.R.L. către Gorincioi Mihail cu privire la restituirea îmbogățirii fără justă cauză și compensarea cheltuielilor de judecată, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceiași instanță - Judecătoria Ungheni, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței **Ana Panov**
Judecător

Judecătorii **Viorica Mihaila**

Vitalie Cotorobai